

Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

Kopia: Näringsdepartementet,
Infrastrukturdepartementet

Stockholm 2019-10-30

Ref U2019/02263/UH

Skrivelse om regeringens forskningspolitik

Svenska Flygbranschen (SFB) är ett bransch- och arbetsgivarförbund inom Transportföretagen, en samarbetsorganisation inom Svenskt Näringsliv. SFB har drygt 90 anslutna företag med totalt cirka 10 000 anställda. Våra medlemsföretag representerar flygbolag, flygtrafikledning, flygplatser, service- och underhåll samt marktjänster.

SFB uttalar inledningsvis vårt stöd till de synpunkter som har lämnats av Innovair och Svenskt Flyg. Enligt Intervista bidrar den svenska flygbranschen och flygindustrin med omkring 90 000 arbetstillfällen och cirka 75 miljarder kronor till svensk BNP. En uppgift som även återges av regeringen i flygstrategin. Sverige är en stark flygindustrination med goda möjligheter att bidra till teknikutveckling och ökad export, såväl civilt som militärt. Innovation och teknisk utveckling inom flygindustrin är helt nödvändigt för att minska luftfartens miljö- och klimatpåverkan.

Våra synpunkter på regeringens forskningspolitik

Regeringen antog januari 2017 en flygstrategi, En svensk flygstrategi – för flygets roll i framtidens transportsystem, med sju fokusområden.¹ Av flygstrategin framgår att flyget har stor betydelse för Sveriges ekonomi och konkurrenskraft och spelar en viktig roll genom att tillgodose människors och näringslivets behov av långväga resor och transporter, såväl inrikes som utrikes. En utgångspunkt i flygstrategin var också att strategin skulle ge synergier tillsammans med strategier och initiativ på andra politikområden.

Två viktiga fokusområden som har bäring på regeringens kommande forskningspolitik fr.om. 2021 är ”En forskningsstark och innovativ flygindustrination” samt ”Ökad export av svenska varor och tjänster”. SFB ställer sig bakom regeringens ambition om att Sverige ska upprätthålla sin position som en stark flygindustrination. Att flygbranschen, flygindustrin och akademien i Sverige kraftsamlar för flygteknisk forskning är mycket värdefullt för att nå minskad miljö- och klimatpåverkan långt utanför landets egna gränser. Dessutom bidrar flygindustrin med viktiga arbetstillfällen och en kunskap som kommer hela branschen tillgodo. I förlängningen även för Sveriges beredskap.

---

¹ En svensk flygstrategi – för flygets roll i framtidens transportsystem (januari 2017):
<https://www.regeringen.se/49005b/contentassets/661596dec93f47f397f45dfb59bb9171/en-svensk-flygstrategi---for-flygets-roll-i-framtidens-transportsystem.pdf>

Svensk flygindustri omfattar forskning, utveckling och tillverkning av flygteknik och komponenter för flygplan. Ett känt exempel är lättviktsmaterial som sänker flygplanets vikt och som exporteras över hela världen. Men SFB vill även framhålla flygtrafikledning, applikationer och IT-system, obemannad luftfart, elflyg och biobränslen som områden med särskilt stor exportpotential.

Ett konkret problem för ny grön teknik idag är svårigheten att ta steget från forskning till kommersialisering. Det handlar framförallt om att undvika den s.k. ”dödens dal”. SFB har framfört detta i förhållande till biobränslen i vårt remissvar² till Infrastrukturdepartementet på utredningen ”Biojet för flyget” (SOU 2019:11). Statens roll som stödgivare när det kommer till kommersialisering av ny teknik kan kräva en analys av relevanta statsstödsregelverk på EU-nivå.

Biobränsle väntas få stor betydelse för att minska koldioxidutsläppen från flyget. Idag finns en kvotplikt för biobränsle i Norge och regeringen väntas i enlighet med Januariöverenskommelsen besluta om en reduktionsplikt i Sverige. Liknande diskussioner förs i flera andra europeiska stater. En satsning på hållbart producerat biobränsle från t.ex. svenska skogsråvaror skulle positionera Sverige väl för den väntade utvecklingen. Regeringens utredning ”Biojet för flyget” har bl.a. uttalat att produktion i Sverige ger arbetstillfällen och kan stärka omställningen till en biobaserad ekonomi.³

Sveriges skogstillgångar erbjuder en mycket stor råvarutillgång för produktion av biobränsle. Stora volymer kan hållbart produceras med dagens avverkningsnivåer där den totala skogstillgången genom den årliga tillväxten faktiskt ökar. Flera projekt pågår i Sverige just nu. Bl.a. i Småland och vid Luleå Tekniska Universitet (LTU).

SFB vill även särskilt lyfta frågan om ökade satsningar på elflyg i Sverige. Elflyg har stor potential till att utgöra ett helt utsläppsfritt flyg på kort- och medellånga distanser. Elflyg kommer att förändra flyget och flygets ekonomi på flera plan då förväntningarna är att de operationella kostnaderna sjunker med cirka 50 procent. I Sverige finns en stark flygteknisk tradition med en internationellt erkänd hög kunskapsnivå på området. Det företag som först placerar elektriska flygplan på marknaden kommer att kunna exportera dem över hela världen. Synergieffekter finns med batteritillverkning och fordonsindustrin.

Som ett bra exempel på offentlig-privat samverkan i Sverige vill vi framhålla projektet ELISE - Elektrisk Lufttransport i Sverige som finansierats av Vinnova. Delvis sprunget ur ELISE finns nu företaget Heart Aerospace i Göteborg. Företaget har ambitionen att utveckla och certifiera ett elflyg för kommersiell produktion till år 2025. Hösten 2019 lanserades även ett nordiskt nätverk med finansiering av nordiska ministerrådet, Nordic Network for Electric Aviation (NEA).

Ökat statligt engagemang för elflyg har också uppmärksammats av regeringsinitiativet Fossilfritt Sverige och ingick i dokumentet ”Politik för fossilfri konkurrenskraft – sammanställning och

² <https://www.transportforetagen.se/ForbundContainer/Svenska-Flygbranschen/Om-SFB/Nyheter1/2019/Remissvar-p-regeringens-utredning-om-reduktionsplikt/>

³ Biojet för flyget (SOU 2019:11):

<https://www.regeringen.se/493238/contentassets/6d591e58fd9b4cad8171af2cd7e59f6f/biojet-for-flyget-sou-201911>

utveckling av politikförslag baserade på färdplanerna för fossilfri konkurrenskraft” med 27 konkreta förslag till regeringen som överlämnades den 28 november i år.⁴

Förslag 23 i dokumentet:

”Staten bör ta fram och kommunicera en offentlig målbild för övergången till fossilfritt flyg, med hållpunkterna 2030 och 2045, samt anta ett mål och öka statliga investeringar för elektrifiering av flyget. Förslagsvis bör en elflygstrategi för inrikesflyget tas fram med en ambition om nordiskt samarbete.”

Sammantaget har Sverige en mycket gynnsam position att ta en ledande roll i forskning, utveckling och produktion av elflyg.

SFB står naturligtvis till Utbildningsdepartementets förfogande för ytterligare frågor eller uppföljning.

Med vänlig hälsning,

Nils Paul

Näringspolitisk expert

Transportföretagen

Storgatan 19, Box 5384

072-201 04 63

nils.paul@transportforetagen.se

---

⁴ <http://fossilfritt-sverige.se/pa-gang/27-forslag-for-fossilfri-konkurrenskraft/>

